



Reflexió de Cap d'Any (Com)moguts per la realitat

N. 266. Desembre del 2022. Suplement del Quadern CJ n. 231
Cristianisme i Justícia. Roger de Llúria, 13, 08010 Barcelona
93 317 23 38 • info@fespinal.com • www.cristianismeijusticia.net

Males notícies: un any difícil

«Un carbassó valia 0,79 euros el 2021, 1,29 al març i 2,99 ara» (*El País*, 13 d'octubre).

«La sequera porta la producció hidràulica al nivell més baix de la seva història» (*El Periódico*, 13 de novembre).

«Càritas diu que arribar a fi de mes és una “heroïcitat”» (RTVE Balears, 1 de desembre).

«La creixent privatització de l'FP augmenta l'exclusió dels joves amb menys recursos» (*Público*, 24 d'octubre).

«Uns 1.838 migrants van perdre la vida al Mediterrani el 2021, una mitjana de cinc morts al dia» (*Heraldo*, 11 de gener).

«Reclamen que el racisme i la discriminació siguin declarats riscos universals per a la salut» (*eldiario.es*, 12 de desembre).

«El que va passar amb la tanca de Melilla és un cas de racisme social i institucional» (Onda Regional de Múrcia, 30 de juny).

«Putin diu que el risc de guerra nuclear va creixent, tot i que aclareix que no s'han tornat “bojos”» (BBC News, 7 de desembre).

«Petro diu que Llatinoamèrica necessita 200.000 milions de dòlars contra la crisi climàtica» (EFE, 15 de novembre).

«Augmenten un 10% les denúncies i les víctimes de violència de gènere en el tercer trimestre de 2022» (*Europa Press*, 12 de desembre).

«El fred mata més de 25.000 alpaques al Perú per la falta de pastures» (TV3, 28 de novembre).

«“Catàstrofe humanitària” a Haití» (Cadena Ser, 1 d'octubre).

«Augmenta el nombre de refugiats salvadorencs a Guatemala» (*El Faro*, 5 de juny).

«El Defensor del Poble atén 201 víctimes d'abusos sexuals a l'Església catòlica en dos mesos» (EITB, 13 de setembre).

«Itàlia: del “Bella ciao” a la victòria de la ultradretana Meloni» (*La Marea*, 26 de setembre).

Així les coses, què podem dir per tancar l'any que no sigui banal?, com triar les paraules per no caure en el desànim i el nihilisme?, com sostenir l'esperança? La panoràmica no ajuda: inflació, emergència climàtica, crisi energètica, conflictes armats i catàstrofes humanitàries de tota mena que ens fan qüestionar la nostra pròpia humanitat, increment de l'exclusió social, racisme institucional, violència masclista, abusos... No cal fer una selecció de titulars gaire detallada ni exhaustiva per adonar-se de la dimensió d'aquestes problemàtiques. N'hi ha prou amb anar al súper o al mercat a fer la compra, amb parlar amb les nostres veïnes i companys de feina, amb sortir al carrer, amb estar atentes...

Saber llegir el que passa al món...

Aquesta és la nostra realitat, la realitat que ens toca habitar en aquest moment. Però habitar-la no significa que ens hi

haguem de resignar. En primer lloc, exigeix saber llegir el que passa al món.

Engueuem el televisor i el primer que veiem són noves notícies sobre la guerra d'Ucraïna. Notícies davant les quals ja no sabem què dir. El costum... Segons l'informatiu que vegem, segons el país d'on sigui el diari, la guerra la guanya l'un o l'altre. Bons i dolents, però cada vegada menys context i menys anàlisi. Diu *La Vanguardia* que «Ucraïna copa la informació sobre conflictes bèl·lics amb més del 87% de les notícies» (12 de desembre). I què passa amb l'altre 13% de guerres oblidades de les quals no ens diuen res?¹

Segons dades de l'Escola de Cultura de Pau (ECP), a l'inici del 2022 hi havia una trentena de conflictes armats actius repartits pel món. Encara no s'ha tancat l'any i, per tant, tampoc l'informe que aquest centre de recerca per la pau de la Universitat Autònoma de Barcelona elabora anualment, però res fa augurar que aquesta xifra s'hagi de reduir significativament.

Una altra notícia ens parla de l'ascens de la ultradreta al món, dels països en els quals ja governa i en els quals deixen de governar sense voler-se retirar. Li segueix una altra notícia sobre una catàstrofe ecològica i després una altra en què ens informen que Elon Musk ha comprat Twitter i que deixarà a l'estacada un munt de treballadors i treballadores. A sobre, els esports dediquen hores i hores d'informació al mundial de Qatar, i ho fan obviant, per descomptat, els morts en la construcció de les instal·lacions i les polítiques repressores del país, com ha passat altres vegades.

Mentre es mantenen les lluites de poder per seguir els moviments tectònics del mercat, la vida ens ve a trobar i ens

recorda que augmenta el nombre dels qui passen gana, i que el cereal es converteix en moneda de negociació d'aliances geopolítiques i econòmiques en lloc de quedar blindat de preu com a bé de primera necessitat. I, davant d'aquesta situació, obviam de nou el crit de la Terra, que ens diu que aquesta situació és insostenible per a la seva existència tal com la coneixem.

...per deixar-nos (com)moure

Davant aquest de vessall de realitat no ens podem quedar impassibles. No podem. Toca, sens dubte, analitzar la realitat, intentar comprendre-la, formar-nos per saber el que se'ns acosta i sobretot, deixar-nos (com)moure per ella. Tot això requereix voluntat i esforç, però no hi ha fugida possible ni ajut que pugui venir de l'evasió i l'immobilisme.

La sensació és que ens trobem davant una carrera global per ocupar el primer lloc en la casella de sortida. Tot sembla indicar que estem en un moment de transició, que el món canvia, i que cal ocupar un bon espai davant el nou context. I aquí estem, immòbils, donant cops de colze als qui corren al nostre costat, però encallats en allò tan gramscian que «el vell món es mor i el nou triga a aparèixer». Així que... cap a on correm?

Deia Gloria Anzaldúa que saber és dolorós perquè després que es produeix el coneixement, no ens podem quedar «en el mateix lloc com si res», perquè ja no som la mateixa persona. Obrir el diari o rebre les alertes de les últimes notícies en el mòbil implica no tan sols saber i prendre consciència del que passa al nostre voltant o a l'altra punta del planeta, implica també moviment. Podem fer-nos

càrrec de la realitat, sí, però també fa falta encarregar-se'n, com bé ens va ensenyar Ignacio Ellacuría, i per a això cal aixecar-se del sofà i arromangar-se.

Si davant la situació pandèmica oferíem la fraternitat com a resposta, si davant les penúltimes paraules oferíem un principi d'esperança, davant la situació global que hem viscut aquest últim any només podem implorar solidaritat. Una solidaritat que ens permeti veure un cel i una terra nova i, al mateix temps, una solidaritat que es deixi guiar pels qui són capaços de veure aquest cel i aquesta terra nova enmig del dolor, en les dificultats, malgrat la violència; una solidaritat guiada pels qui veuen Déu en totes les coses encara que la boira ens enterboleixi la mirada. Només des d'aquí podrem generar no ja un nou món possible, sinó noves formes tangibles de ser i estar des de la cura, l'amor, la igualtat, la resistència, la quotidianitat, l'ajuda mútua... Només així, actuem com a Església «en sortida».

Bones notícies: no sempre guanya Goliat

«Francia Márquez, la dona negra que fa pujar “els ningú” a la vicepresidència de Colòmbia» (*Huffington Post*, 20 de juny).

«Treball estudia propostes per apujar el salari mínim fins a 1.082 euros al mes» (*El País*, 13 de desembre).

«Amb Lula els adults han tornat a seure a taula per parlar de les coses que importen» (*El Salto*, 12 de desembre).

«L'esperança està en la generació de treball genuí» (pàgina 12, 6 de gener).

«Més de 1.000 treballadors de *The New York Times* protagonitzen una vaga històrica» (*La Marea*, 9 de desembre).

«Un fàrmac que ‘roba’ el combustible al càncer de pell» (*Ara*, 13 de desembre).

«Acord polític a Xile per redactar una nova Constitució i enterrar la Carta Magna de Pinochet» (*Público*, 13 de desembre).

«Dones iranianes lluiten per un canvi imparable» (*DW*, 16 de novembre).

Després de celebrar aquests dies la Bona Notícia, us volem desitjar per a aquest 2023 que puguem continuar portant al món bones notícies perquè, encara que sembli mentida, no sempre guanya Goliat. Felix any nou!

Cristianisme i Justícia

1. L'any passat, precisament, vam publicar a la web, dins la Col·lecció Virtual, *Conflictes oblidats*, amb la intenció de visibilitzar la situació de cinc països en conflicte que no apareixen mai als mitjans. Es pot descarregar a www.cristianismeijusticia.net/conflictes-oblidats